

Ýatýarlar! Turýarlar!

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Ýatýarlar! Turýarlar! ÝATÝARLAR! TURÝARLAR!

Deýl Karnegi "Dosty gazanmagyň we adamlara täsir etmegiň sylary" kitabyňy mundan segsen dört ýyl öň ýazypdyr. Kitabyň tiražy häzirkä wagta çenli 36 milliona ýetdi.

"Dost gazanyp bilersiň."

Adamlaram seni gowy görüp biler.

Birinji kada:

Öňüňden çykan kişiniň ýüzüne garanyňda "men näme edemde şu adamy begendirip bilerkäm?" diýip oýlan.

Ikinci kada:

"Men" diýme. Mydama diňle.

Üçünji kada:

Gam çekeniniň gamyny duý, derdini paýlaş".

Kadalar şular ýaly görnüşde, 4-nji, 5-nji, 6-njy... bolup uzap gidýär. Stambul, Ankara, Izmir, Eskişehir, Adana, Mersin, Antalya, Mugla, Aydın, Tekirdag, Hataý we beýleki RHP-li (CHP) häkimler wezipelerine saýlanan ilkinji günlerinden bäri "Dost gazanma" kitabyňyň birinji kadasyna eýerýärler.

Ýatýarlar.

Biz bu häkimlik eden şäherimiziň raýatlaryny "nädenimizde begendirip bileris" diýip oýanýarlar.

Turýarlar.

Bizi bu kürsä saýlan ildeşlerimiziň alada-gaýgysynu nädenimizde paýlaşyp bileriskä diýip oýlanýarlar.

Munuň bir alajyny tapýarlaram.

★★★

Geçen agşam Prezident Erdogan "dellekhanalaryň, gözellik

salonlarynyň 11-nji maýda açylyp biljegini" mälim etdi. Ertesi daň bilen Ankaranyň häkimi Mansur Ýawaş şeýle çykyş etdi:

– 11-nji maý gününden başlap dellekhanalaryny açmaga taýýarlanýan sertaraşdyr dellek gardaşlarym! Kyn günleri başdan geçirdiňiz. Kim islese dellekhanalaryňyzy, dükanlaryňyzy dezinfeksiýa edip bereris. Nesip bolsa bu günleri agzibirlikde ýeňip geçeris”.

Mansur Ýawaş üstün çykdy!

Türkiýede togsan müňden gowrak sertaraş-delleklere dost goluny uzatdy. Prezident bolsa "adatylaşma buşlugyny berip durka" ýeňlişe uçrady. Çünki ol çykyşynyň ikinji ýarymynda RHP-li häkimleriňem arasynda ýer alan oppozision partiýanyň ýolbaşçylaryna erkin žurnalistlere zäherli sözlerini pürkdi.

Kim ony tankyt etse – watan dönügi.

Kim ony seljerse – gaýry milli.

Oppozisiýa – şeytan.

Žurnalist – terrorçy.

Kim ondan hasap sorasa – agdarylyşykçy.

Bir tarapda ýurduň Prezidentiniň zäher pürkülip duran tikenekli sözleri, beýleki tarapda Ankara häkiminiň "Hemmämiz birlikde ýeňeris!" diýip seslenen hoşgylaw dost dili.

Hem ýurduň Prezidenti, hem AK partiýanyň başlygy Taýýyp Erdogan awy-zähre ýugrulan dili bilen ýönekeý işçileri-de elden giderdi. Onuň ýanynda sapaňanyň okundan doldurylan bankanyň fotosuratyny ýaýradyp “öldürerin” diýip halaýyga haýbat atýanlar we "näalaç edeýin?!" diýip, il-güne ýalbaryp el seren naçar aýala "Owarra bol! Öl!" ("Geber!") diýip sosial medýadan awusyny pürkýänler galdy. Häkimiýetiň adanlary gije-gündiz "Nädende uly şäherleriň häkimlerini suwy akmaýan, metrolary işlemeýän, zir-zibilleri toplanmaýan ýagdaýa düşürip bolarka?" diýip pelesañ kakýarlar.

Halk körmi näme?

Halk hemme zady görüp dur.

Häkimiýet iň bärkisi maskalary gep-gürrüňsiz paýlap bilmedi.

Ol ähli güýç-kuwwatyny oppozision partiýalardan saýlanan häkimleriň ýoluna böwet bolmaga sarp etdi. Ine, iň soňky anketa: RHP-li on bir häkim bir ýylyň dowamynda we koronawirus epidemiýasy döwründe eden gowy işleri bilen saýlawçy tarapdarlaryny 3%-den 8%-e çenli artdyrdylar.

Nejati DOGRU.

06.05.2020 ý, "Sözcü gazetini.

• MASKASYZ HAKYKAT

Epidemiýadan soň, belki-de, iki ýyllap täze durmuşymyz dowam eder. Birgiden zat sanalýar, ölçerilýär, ýazylyp-pozulýar:

Iki ýüzümiz boldy.

Biri öz ýüzümiz.

Ikinjisi – maskaly ýüzümiz.

Dellekhana wagt belledersini. Maskany dakyp gidersini.

Söwda merkezine...

Bazara...

Dükana...

Çaýhana...

Edara-kärhanalara...

Awtobusa...

Samolýoda...

Ekzamenlere...

Öýüne...

Iş ýeriňe...

Iki ýüzli girip, iki ýüzli çykmary bolarsyň. Biri öz ýüzüň.

Beýlekisi – maskaly ýüzüň.

Durmuş şeytmäge mejbur etdi.

Döz gelmeli bolarys.

Bütün dünýä döz gelip dur.

Täze forma:

Ikiýüzli ýaşayyş!

Asyl döz gelip bolmajak başga-başga “maskasyz hakykatlar” bar.

Seslenmeler çykyp başlady: Ildeşimiz Ýusuf Derin “Aýalym işsiz, gyzym işsiz, men işsiz galdym. «İşkur»-a iş gözlemäge

gidenimde, gyzym: “Kaka, öýde çörek ýok...” diýdi.. Termosy dolduryp, çay demledim, «İşkur» binasynyň öňüne gittim, zordan üç bardak çay satybildim...” diýýär.

Ynha, ajy hakykat!

Maskasyz ýalaňaç hakykat!!

Yusuf Deriniň özüniň we onuň öýe gazanç getirýän gyzydyr aýalynyň birdenkä işsiz galmagy.... Bular ýaly million-millions hojalyk bar Türkiýede.

Tutuş maşgala işsiz.

Koronawirus diýilýän apat gelmänkä-de ýagdaý şundan gowy däl, koronawirus belasy sowlansoňam şundan gowy bolmaz. Eger häkimiýeti elde saklamaga dowam etjek bolsaňyz, köşgi-eýwanlarda oturjak bolsaňyz, işsizlige maska dakyp «täze forma bu» diýip diýip bilelikde ýaşamagymyz mümkin däl.

Kän-kän kanuny üýtgeşmeler girizildi.

Kän-kän sözler berildi.

Umyt şarlary uçuryldy.

Çok sözler verildi.

Ýurduň Prezidenti, Maliýe we gazna ministri, apparatyň beýleki ministrleri, “maskasyz işsizligi...” haýsy ädimler bilen, nädip, haçana çenli ýeňip biljekdiklerini aýdyp bilenoklar.

Kredit alyň, bergä batyň.

Işsizligiňizi maskalaň.

Salgytlaryňyzy soň tölärsiňiz.

Işsizligi maskalaň.

Türk lirasy samana öwrülsin.

Bir dollar 7 liradan ýokarda bolsun.

Dollar galsa, bahalaram keýgiň şahyna çyksyn.

Siz ýene-de pully gapjygyňyzy köpürjiklediň.

Yzyndanam inflýasiýa.

Siz oturyberiň.

Çarhlar yzyna aýlanyp geler diýip garaşyberiň.

Işsizligi maskalaň.

Nirä çenli? Haçana çenli?

Kowid-19 bütün dünýäde ykdysadyýeti sarsgyna saldy. Göz önünde tutulan maksatlary we sepgitleri weýran edip taşlady. Muň garamazdan häzir Italiýada, Ispaniýada, Portugaliýada, Gresiýada we Ýewropanyň beýleki ýurtlarynda 100-den 1 ýa-da 2 nominal göterim bergi edýärler. Inflýasiýany göz önünde tutsak, nulyň astynda göterim bilen daşardan pul tapýarlar. Türkiýe bolsa 6-7% bergä batýar. Şonsuzam bergide, ýagny hasap boşlugyny (дефицит текущего счета) başdan geçirip bergini bergi bilen üzüp ýöredilen ykdysady model sebäpli işsizlik maskasyz ýalaňaç hakykata öwrüldi.

Işsiz galan kakasyna “Öýde çörek ýok...” diýip seslenen işsiz gyzyň we şolar ýaly millionlarça ojagyň hal-ahwalyny haçana çenli görmezlige salyp gezerkäňiz?

Häkimiýetiň hassalygy:

Hemme zady, hemme nogsanlygy maskalamak.

Emma IŞSIZLIGIŇ üstüni nädip örterkäňiz!

Maskasyz hakykat!

Häkimiýet günüň günü iň kesgitli biçüwde ildeşlerimizi “Biz ve ollar” diýip, ikä bölmegiň gaýgysynda we bu gaýgydan pagta ýasap, ýene-de öz gulagyna dykyp, “Kaka öýde çörek ýok!” diýenleriň sesini eşdesiniň gelmeýändigini garaçyny.

Nejati DOGRU.

07.05.2020 ý, «Sözcü» gazetini.

Terjime eden: Guwanç MÄMİLİYEW,

Stambul uniwersitetiniň talyby. Publisistika